

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 7. jan. Današnji vladni časnik oklicuje postavo za volitev v deželne zборе v nemško-slovanskih deželah, ktera določuje, kdo bo imel pravico voliti in kdo izvoljen biti. Volivce v takih mestih, terjih in obertnijskih krajih, ki imajo po svojih deželnih postavah pravico za poslanstvo svojih zastopnikov, bojo volili v soseskah s tremi volitnimi razredi le volivci 1. in 2. razreda (volivci 3. razreda nimajo pravice voliti), v soseskah pa, ki imajo manj ko 3 razrede volivcov, bojo volile le perve dve tretjini po davku zverstenih volivcov. Soseske na kmetih volijo na vsakih 500 prebivavcov 1 volivca; pri delitvi prebivavcov velja 250 ali več glav za 500; pod 250 pa ne štejejo nič. Majhne soseske, ki štejejo manj kot 500 duš, volijo 1 volivca. Za volivce izvoljeni možje bojo volili še le poslanca v deželni zbor, ki mora biti avstrijski državljani, saj 30 let star, popolnoma deležen vseh državljskih pravic, in pa da ima ali v versti velikega posestva ali pa v mestnih in kmetijskih soseskah pravico volitve. — Čeravno je ta postava širja memo une, ki jo je minister Gošuhovski oklical, je vendar še zelo zelo tesna in ne zadostuje nikakor temu, kar se je pričakovalo od ministra Schmerling-a. Čudno je to!

— Grof Ladislav Teleki, eden najimenitnejših Magjarov, ki je zavoljo udeležbe ogerskih prekucij v letu 1848 bežal na Francozko in je poslednje dni lanskega leta pridši v Draždane na Saksonsko bil tu vjet in potem na Dunaj pripeljan, je bil od cesarja pomilosten proti temu, da ostane na Ogorskem in obljubi miren biti. Grof je to obljubil in šel na Ogersko.

— Veliko se je govorilo poslednji čas, da bo grof Rechberg, minister unanjih oprav, iz ministerstva stopil. „Wien. Zeitg.“ je oznanila, da to ni res. Al tudi od ministra Schmerling-a se je govorilo, da hoče spet ministerstvo zapustiti; tudi ta novica, ki je zlo osupnila vse, ki pričakujejo v blagor Avstrii krepki razvitek ustavne svobode, je dosihmal le govorica ostala.

— Deputacijo iz Galicije, na ktere čelu so bili dr. Smolka, knez Adam Sapieha in grof A. Dzieduszyki, je 4. dan t. m. minister Schmerling prav prijazno sprejel; odgovoril ji je med drugim to-le: „Vsega, česar želite, Vam ne morem že danes rešiti. Al to Vam morem zagotoviti, da bote dobili nerazcepljen deželni zbor, ki bo imel pravico terjati, kar je deželi potrebno. Na ti postavnih poti bote lahko dosegli še več kakor to, kar danes želite. Pravda zastran učnega jezika v šolah, in zlasti v vseučilišču Krakovskem, bo rešena po vaši volji kmali; rečem Vam, da vsaki jezik v našem cesarstvu bo prejel svoje pravice. Sicer pa Vam še to povem, da vsakemu je pripušeno, se na nas z besedo in pismom obrniti in povedati, kaj dežela potrebuje, da se vzame v deželne postavne. V 2 mesecih zadnji čas, se nadjam, bojo organizacijske dela gotove.“ (Po teh ministrovih besedah bi bil pač pravi čas, da se tudi Slovenci iz vseh dežel oglašijo saj v zadevah jezika v šolah).

— Tisti Richter, zoper kterega je, kakor naši bravci vedó, huda pravda skozi 10 mescev tekla, je za mačuhom umerl 3. januarja. Tako so sedaj vsi trije: Eynatten, Bruk in Richter na unem svetu pred Sodnikom, zoper kterega ni nobene apelacije več.

— Živo gibanje dunajskih volivcov novih mestnih odbornikov je poterl oklic naše policije, ki pripoveduje, da le taki se smejo udeleževati volitnih skupščin, kateri imajo pravico voliti, in da se v občne politične pomenke ne smejo spuščati.

Česko. Iz Prage. „Narodny Listy“ krepko pretresajo politiko dunajskih širokoustnikov iz leta 1848, to je,

tistih Becherjev, Schüttetov, Goldmarkov, Jelinekov, Tause-nauov itd., ki so se, zamaknjeni v Frankobrod, prederznili v imenu cele Avstrije govoriti; zaničevaje 16 milijonov avstrijskih Slovanov jim ni bila Avstrija nič drugoga kot „izhodnja Nemčija“, in s tem banderom so pridigovali svobodo tisti Nemčiji, ki bi mogla s požertimi drugimi narodi vsaki dan „grösser sein“. „Cesarski diplom je zdaj naša postavna podlaga, in terpeli ne bomo, da bi nam kdo pravice kratil, v tem pismu izrečene“. Lahko je misliti, kako se „Presse“ z maškaro „Gleiches Recht für Alle“ na obrazu, huduje nad takim početjem, ko vsa prepadena vidi, da avstrijski Slovanovi hočejo biti Avstrijani ne pa Nemci.

Iz Benetk. Cesarski ukaz, da morajo zdaj tudi na Laškem bankovce jemati, katerih so se dosihmal branili, ni Labe tako razserdil kakor se je tu in tam mislilo, zakaj Lahi niso pri temu nič na zgubi, marveč še na dobičku. Če hočeš od Laha zdaj kaj kupiti, kar, postavimo, 5 gld. velja, in mu daš bankovec za 10 gold., ti dá 1 gold. 90 kr. v srebru nazaj, ker goldinarski bankovec le za 69 kr. srebra velja. Verh tega plačujejo davke večidel z bankovci, tedaj terpi le država ne pa Lahi.

Laško. Odtod nič posebnega novega. Volitve za talijanski državni zbor so se začele. Garibaldi se je očitno oglasil, da noče biti v zbor izvoljen; dalje opominja k edinosti, ker brez te se ne more Beneško osvoboditi. Mazzinovci nagovarjajo volivce, da izberejo med Kavour-om ali Garibald-om.

Francozko. Iz Pariza 2. januarja. Novoletnica Napoleonova je bila letos dosti prazna. „Z zaupanjem — je rekel cesar — pričakujem prihodnji čas, ker sem prepričan, da bo svetu mir ohranjen, ako si bojo vse vlade prijazne in edine“. To je gotovo: če se vlade ne bojo sperle, bo mir. Al kje je edinost? „Opinion Nation“ — časnik princa Napoleona — pričakuje, da leto 1861 bo celi Evropi prineslo zmago pravice in svobode; Italija se bo pomirila in Rim bo njeno poglavno mesto, Beneško njeno skladišče; Ogersko bo neodvisno, v jugu in zahodu krepko Slovanstvo v ravnovagi slovanskemu izhodu, kristjanski bo Carigrad, Sirija Turku vzeta, v Rusii in v Ameriki sužnost odpravljena — in vse to želí princov časnik, naj bi se doseglo brez prelivanja kervi. Mož pričakuje veliko!

Prusko. Iz Berolna 2. jan. — Že dve leti bolni kralj Friderik Vilhelm IV. je danes umerl 65 let star. Ker ni imel otrok, je njegov mlajši, pa že tudi 63 let stari brat Vilhelm ga namestoval v vladstvu, ktero je sedaj kot kralj nastopil.

Listnica vredništva. Gosp. Vink. v M: „Občne povestnice“ je dosihmal prišlo na svetlo 45 pól; pólá velja 4 kraje. nov. dn. — Gosp. M. Sk. v T: Tiskar pravi, da ni za 1/2 l. 1860 prejel naročnine. Da se zvé pomota, Vas prosi, povejte, po kateri priliki ste poslali dnar. — Gosp. dr. R. v Gr. Prav radi smo spolnili Vašo željo in „Novice“ za celo leto napotili v Radosl. — Gosp. J. Irk. v K: Prejeli smo 7 gold., 2 gold. sta preveč. — Gosp. K. Ž. v Z: Ali ni prehudo? — Gosp. J. P. Vij. na V: „Novice“ se Vam pošiljajo. — Gosp. A. Dom. v Dr: Dobili smo le I. „Slov. Nem. pa Avst.“, več ne, tudi pesem ne. Radi bomo vzeli, al o kebrih je že zastarano. Prosimo na dalje. — Častitim gosp. dopisnikom: V pondeljek še le smo prejeli 12 dopisov; ne vzemite za zlo, ako je fizično nemogoče, da bi vsi zagledali že danes beli dan.

Žitna cena

v Kranji 7. januarja 1861.

Vagán pšenice domače 6 fl. 70. — banaške 6 fl. 75. — reži 5 fl. — ječmena — fl. — ovsá 2 fl. 30. — proso 3 fl. 90. — ajde 3 fl. 80. — koruze 4 fl. 20. — soršice —

Kursi na Dunaji 7. januarja.

5% metaliki 62 fl. 25 kr. Ažijo srebra 50 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 45 kr. Cekini 7 fl. 12 kr.